

Data løfter kvaliteten i offentlige beslutninger

Politikere og topchefer bruger forbausende lidt data, når der skal træffes store beslutninger. Det er ærgerligt, når ny viden relativt let kan trækkes ud af vores digitale nutid. Det offentlige beslutningsgrundlag trænger til en rystetur, der kan forbedre kvaliteten.

Som politikere og topchefer træffer vi beslutninger, der har betydning ind i fremtiden. Politikere står på mål for beslutningerne, og topcheferne sikrer, at beslutningsgrundlaget er i orden. Sammen vurderer vi, hvornår en ønsket udvikling er stærk nok til at bære, og hvornår beslutningsgrundlaget giver den nødvendige sikkerhed. Det er en stor opgave og et tungt ansvar, der hviler på meget få mennesker, men som har betydning for rigtig mange – i nogle tilfælde livsafgørende betydning.

Alligevel har jeg i mine 10 år som direktør for centrale velfærdsområder ofte følt, at strategisk vigtige beslutninger træffes på beslutningsgrundlag, der er traditionelle i sammensætning og mangler tyngde i deres faglige indhold. Tilsvarende har jeg i mine år som kommunaldirektør i forbindelse med byudvikling og kommunestrategisk udvikling tænkt over, at vi lader os nøjes med mere klassiske beslutningsgrundlag, når nye typer af viden og indsigt faktisk er tilgængelige. Det offentlige beslutningsgrundlag står over for en tiltrængt rystetur, og som kommuner er vi kun på vej. Bogen "Strategi og styring med effekt"

(Bukh og Christesen) gav i 2019 fine eksempler fra kommunerne, men viste også, at vi stadig kæmper med både at indkredse de rigtige data – og herefter at følge dem for at se, om vi får den effekt, vi vil have.

Vores digitale nutid

Selv om flere er i gang, bruger vi som kommuner stadig forbausende lidt data, der knytter sig til den indsigt, vi let kan trække ud af vores digitale nutid. Og vi bruger forbausende lidt data, der kigger dybt ind i det enkelte menneskes oplevelse af identitet, tilknytning og kerneværdier.

Disse datatyper er lettere at arbej-

de med, end de var for år tilbage, så det er ærgerligt, at vi i alt for mange tilfælde holder os selv tilbage. I det seneste års tid har jeg selv forsøgt at forbedre kvaliteten af vores beslutningsgrundlag, og jeg har med stor interesse fulgt andres arbejde med det samme. De mest interessante projekter, jeg har været i berøring med den sidste tid, kombinerer smart-/flowdata og antropologi. Det kan lyde vanskeligt, men er egentlig lige så simpelt, som det er logisk. Lad mig give et par eksempler.

En bedre festuge

I smilets by har Aarhus Festuge

“ Politikere og offentlige topchefer kan relativt let blive klogere på, hvad borgerne egentlig drømmer om og reelt efterspørger fra kommunerne – og dermed hvor vi som samfund kan skabe afgørende forandringer.

lavet et virkelig interessant projekt i samarbejde med TDC og konsulentvirksomheden Will&Agency, der er specialiseret i designantropologi. Ved brug af data fra telemasterne har Festugen kortlagt gæsternes adfærd med hjælp fra TDC – naturligvis i et helt anonymiseret datasæt uden mulighed for at spore individer. Ved at kombinere denne teledata med de gængse baggrundsvariable fra Danmarks Statistik fik Aarhus Festuge et syleskarpt overblik af gæsternes faktiske adfærd under festlighederne. Dette skabte en lang række virkelig interessante indsigter. Blandt andet kunne TDC og Aarhus Festuge konstatere, at det faktisk var de gæster med den største købekraft, der brugte mindst tid inde på festugens område. Et stort problem eller et stort potentiale, afhængigt af temperament. Med denne data kunne festugen desuden se, hvilke områder disse mennesker bor i, og har dermed både defineret en afgørende strategisk udfordring samt en meget klar målgruppe. Dermed var spillepladen gjort klar for antropologien, og Will&Agency kunne foretage en analyse af kulturvanerne i de udvalgte områder, og dermed komme tæt på disse menneskers behov og ønsker til en – i deres øjne – forbedret festuge.

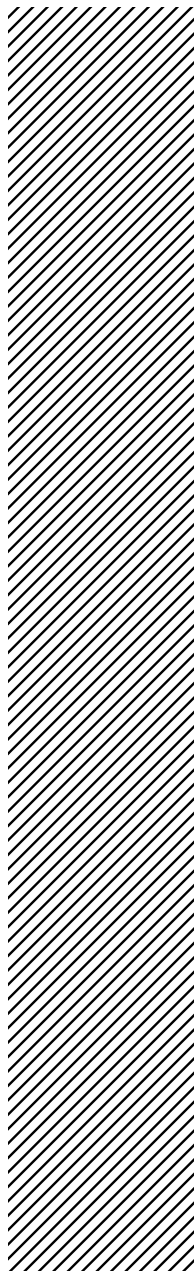
Lystfiskeri og jagt

Ved Game Fair på Brahetrolleborg Slot i august 2019 var der knap 20.000 gæster over tre dage. Gæsterne kom rejsende fra nær og fjern for blandt andet at opleve lystfiskeri og jagt. I Faaborg-Midtfyn Kommune ville vi gerne vide: Hvorfra kom gæsterne? Hvad lavede de ellers på egnen? Hvor overnattede de? Hvad kunne få dem til at blive en weekend? Hvad skal vi hjælpe dem med at opleve? Vi spurgte systematisk ind til gæsternes stemning, forventninger og oplevelse, og hvad de tænkte. Samlet set gav det Brahetrolleborg Game

HELENE BÆKMARK

Tidligere kommunaldirektør i Faaborg-Midtfyn Kommune

Fair en klar udviklingsretning, og vi i kommunen fik indsigt til det strategiske turismearbejde.

Bosætning på Fyn

Hen over efteråret begyndte vi at kikke på byer på Fyn i forhold til bosætning og pendling. Kombinationen af flowdata og antropologi vil her kunne give indsigter, der kan understøtte strategisk beslutningstagen på nye måder. For eksempel: Hvilke byer er henholdsvis underudnyttet bosætningsmæssigt i forhold til pendling, og hvilke har ”overpræsteret”? Hvad motiverer folk til at flytte til de overpræsterende byer, og hvad skal de underpræsterende ændre for at øge deres attraktivitet? Hvilke fælles træk og forskelle har de? Hvad kan byerne lære af hinanden? Osv. At sætte de digitale og den dybe antropologiske data sammen giver et overblik og en indsigt, der adskiller sig markant fra brugerundersøgelser, optællinger og borgermøder. Det giver et beslutningsbillede, der både er meget datatæt og meget mennesketæt. Vi finder en ny balance i vores beslutningsgrundlag. Vi får flere tidstro, ægte metaoplysninger og personlige stemmer. Vi kommer tættere på.

Styrket grundlag

Ud over de tre eksempler ovenfor kan denne kombination af data styrke vores beslutningsgrundlag på mange andre områder. For eksempel: Hvem bruger vores kultur- og fritidstilbud? Hvilke ønsker, holdninger og drømme har de til en fremtidig udvikling? Det samme med brug af skoler, dagtilbud, handicaptilbud, offentlig trafik, attraktioner, placering af fremtidige boligudviklingsområder og udvikling af erhvervspolitikken og beskæftigelsesindsatsen.

I alle disse muligheder for at modernisere vores beslutningsgrundlag

gemmer der sig også en række etiske spørgsmål og diskussioner. Vi skal naturligvis holde os på den rette side af både databeskyttelse og GDPR. Dagens muligheder med smart-/flowdata lever op til kravene, da de ikke er personhenførbare. Og i de antropologiske metoder er samtykket naturligvis en forudsætning. Mulighederne vil eksplodere de næste år, og vi må konstant forholde os til nye spørgsmål. Det bliver en spændende vej at gå ad, og som kommuner har vi interesse i at være med til at lægge vejen – for det er os, der forvalter langt hovedparten af de offentlige midler, og det er os, der er leverandør eller samskaber af velfærd.

Jeg mener, at denne kombination af ”hård” og ”blød” data kan modernisere dele af vores offentlige beslutningsgrundlag ganske betragteligt. Og vi trænger til det, for anvendelsen af eksterne data fra den private sektor i udlandet er allerede længere fremme end i Danmark. I Storbritannien, Spanien, Belgien, USA og mange andre lande anvendes data til at forstå byerne og borgerne bedre. Eksempler på dette er Mastercard indenfor turisme, Barclays Local Insights til kommuner, lokale virksomheder og ”developers”, og teleselskaber som viser flowdata, som bliver anvendt af kommuner, transportudbydere og detailhandlen.

I Danmark er jeg og virksomhederne Will&Agency (eksperter i designantropologi, som nævnt ovenfor) og Smart City Insights (eksperter i forskellige kilder til smart data) gået ind i en strategisk ambition om at bringe denne type af viden ind i de offentlige beslutningsgrundlag. Jeg ved, at vi som politikere og offentlige topchefer relativt let kan blive klogere på, hvad borgerne egentlig drømmer om og reelt efterspørger fra kommunerne – og dermed hvor vi som samfund kan skabe afgørende forandringer og væsentlig effekt. ■